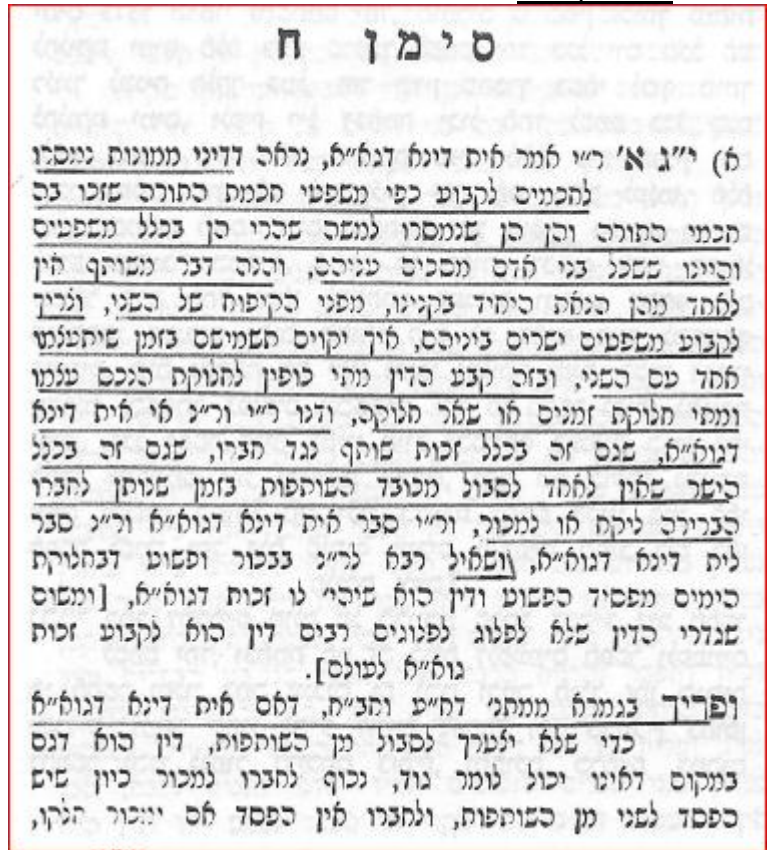

בבא בתרא יג

משה שווערד

1. ספר חזון איש

2. רא"ש מסכת בבא בתרא פרק א

נ ולא את הטרקלין ולא את המורן כו' אין בה כדי לזה וכדי לזה מאי. א"ר יהודה אית דינא דגוד או איגוד. [1] פרש"י קוץ דמים וקנה לך חלקי או אקוץ דמים ואקנה חלקך משמע אפ"ל שוה מנה במאתים [2] וי"מ שמין את הנכסים בב"ד ומי שרוצה ליתן דמיו נוטל ... ולשון מעלין אותו בדמים מוכיח כדברי רש"י וכן כתב הרמב"ם ז"ל (פ"א מהלכות שכנים) וכן עיקר ודינא דגוד או איגוד קאי אכולה מתני' זולתי אחצר לפי שאינו דבר העומד לעצמו אלא משתמש הוא לבית ואין בית בלא חצר וכיון שהבתים מספיקין לשניהם צריכין הן להשתמש בשותפות בחצר. ...

• בית יוסף על חו"מ סימן קעא:ה

3. רא"ש מסכת בבא בתרא פרק א סימן נא

כתב ה"ר יוסף הלוי ז"ל דגוד או איגוד לא שייך אלא ביורשין או מקבלי מתנה. אבל אם לקחו שנים בית שאין בו כדי לזה ולזה אין אחד מהן יכול לומר גוד או איגוד שהרי לדעת שיהו שותפין בו לקחוהו שניהם ולא למכרו איש אל אחיו ונראין דברין אם לא היה להם בית דירה ולקחוהו לדור בו או אם היה להם בית דירה ולקחוהו להשכירו לאחר. אבל אם היה להם בית דירה ונפל או נשרף דירתו של אחד מהן או הוצרך למכור מחמת דוחקו יכול לומר לחבירו גוד או איגוד כיון שצריך לדור בו ואינו רוצה לדור עם אחר וכן נמי אם הוצרכו שניהם ליכנס לדור בו. וכן כתב דינא דגוד או איגוד אין בשדה. וזו היא סברתו דדוקא בדבר שמשתמשין בו בשותפות כגון בית דירה ומרחץ ובית הבד וטלית ושובך ואין נוה לאדם להשתמש בשותפות עם חבירו יכול לומר גוד או איגוד אבל בשדה אפשר לעובדה בשותפות או למוסרה לאריס. ואין דבריו נראין לי בזה:

4. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

אית דינא דגוד או איגוד – [1] נראה לר"י דאפילו בדמים יקרים הרבה יותר משוייו יכול לומר לו או גוד או איגוד [2] ואין נראה לריצב"א דא"כ יוכל לסלק אחד את חבירו ע"י עליו דמים בחצר שאין בה דין חלוקה.

5. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

בכור ופשוט שהניח להן כו' - ותימה דאמאי נקט בכור ופשוט ולא נקט פשוט ופשוט ואומר ר"ת דפשוט ופשוט ניהא ליה שיעבוד לזה יום אחד ולזה יום אחד אבל בכור ופשוט קשיא ליה אם יעבוד לבכור ב' ימים הרי נטל הבכור יותר מפי שנים שאם יש עיר רחוקה מהלך יום אחד שמשתכרים בה הרבה שיש שם סחורה בזול ופשוט שאין לו שהות אלא יום אחד לא ויכול לילך שם והבכור שיש לו ב' ימים יכול לילך שם ומשתכר יותר הרבה מפשוט ומשני דמ"מ כך חולקין ור"י מפרש דלהכי נקט בכור ופשוט משום דאמר במי שהיה נשוי (כתובות דף צג:) דשור להרישה ועומד להרישה דכ"ע השכר לאמצע אע"פ שאין לזה כי אם מנה ולזה מאתים ולהכי פריך כיצד יעשו דעכשיו אין הבכור נוטל פי שנים ומשני דעובד לזה יום אחד ולזה ב' ימים ולא דמי לשור להרישה ועומד להרישה דהתם הוי השכר לאמצע משום דמעיקרא אדעתא דהכי נשתתפו אבל גבי בכור ופשוט דלא שייך האי טעמא כל אחד נוטל כפי חלקו.

6. ספר דבר יעקב

יד] מיתבי מי שחציו עבד חציו בן חורין וכו' שאני הכא דאגוד איכא גוד ליכא - השטמ'ק בשם גליון התוס' מקשה דהכא גם אגוד ליכא, דאין האדון יכול לשחרר החציו עבד כיון שעובר בעשה. ולפי שיטת הרשב"א בשבת [הובא להלן אות כט] שליכא עשה בשחרור חציו עבד, ניהא. גם לפי הר"ן בגיטין שסובר שהיכא דהאדון אינו משחרר בחינם אינו עובר בעשה, ה"ה הכא אינו משחרר בחינם. וקושית הגליון לפי התוס' שכתבו שהאדון עובר באיסור אלא שהתירו לו משום מצוה רבה דשבת].

הגליון מתרץ שאילו העבד היה יכול לומר אגוד, היה החציו עבד יכול לתת חציו דמיו לאדון בעל כרחו, ובכה"ג שהוא משתחרר בעל כרחו אין האדון עובר בעשה. וכתבו הגידו"ש [ד"ה והנה] ושי' ר' שמואל [אות רכה] דמבואר בשיטה דדין גוד או אגוד הוי בעל כרחו, ופליג על הרמ"ה שסובר שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני משום שבעיני הקנאה מרצונו.

7. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

לישא שפחה אינו יכול - ואע"ג דאמר בהבא על יבמתו (יבמות דף סב. ושם ד"ה הכל) דהכל מודים בעבד שאין לו חיים ולא קיים פריה ורביה והכא נמי אם ישא שפחה לא קיים כיון שהולד מתייחס אחריה ואפי' שבת לא קיים כדמשמע התם דשבת תלוי בפריה ורביה מ"מ אור"י לא כופין לרבו לעשותו בן חורין משום פריה ורביה אם היה יכול לקיים אפי' שבת כל דהו כיון שהוא אנוס.

8. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

שנאמר לא תהו בראה וגו' - הא דלא מייתי קרא דפרו ורבו אור"י בר מרדכי משום דלשבת יצרה שייך אפי' בצד עבדות וחציה שפחה וחציה בת חורין דלא כפו את רבה לשחררה אלא משום שנהגו בה מנהג הפקר הא דלא כפו אותו משום שבת דשמא אפילו כשתעשה בת חורין לא תקיים משום דלא מפקדא אפריה ורביה כדאמרינן בהבא על יבמתו (שם דף סה: ושם) דאיתתא לא מפקדא אפריה ורביה אבל עבד כשיהיה בן חורין ע"כ יקיים ור"י מפרש דלכך לא נקט קרא דפרו ורבו משום דפטור הוא מאותה מצוה כיון שהוא אנוס וכדי שיתחייב בה לא כפינן לרבו לעשותו בן חורין דא"כ בכל העבדים נכוף רבם לשחררם כדי שיתחייבו בכל המצות ולכך נקט קרא לא תהו בראה משום שהיא מצוה רבה ומשום הכי כפינן ובפ"ב דמגילה (דף כז.) נמי מייתי להאי קרא משום הכי גבי אין מוכרין ספר תורה אלא ללמוד תורה ולישא אשה ללמוד תורה דאמר מר גדול ת"ת שמביא לידי מעשה לישא אשה נמי לא תהו בראה אלא לשבת יצרה.

9. ספר דבר יעקב

התוס' [חגיגה ב: ד"ה לא] מביאים ראיה מהירושלמי שעבד חייב בפרו ורבו, מהא דפשט הירושלמי שעבד אסור לישא במועד משום שהוא מצווה על פריה ורביה.

ומקשה הטורי אבן [ריש חגיגה באבני מילואים] איך עבד יכול לקיים פרו ורבו הרי לית ליה חייס, המנ"ח [מצוה א-יט] מתרץ שאע"פ שאצל עבד הבנים אינם מתיחסים אחריו, מ"מ קיים פרו ורבו כיון שנחשבים לבניו, דכיון שאינו יכול לקיים המצוה ע"י בנים שיתיחסו אליו, מקיים המצוה ע"י בנים שבאו ממנו [ונחשבים לשלו] אע"פ שאינם מתיחסים אליו.

המל"מ [מלכים יז-ד"ה הכלל] מקשה דקיי"ל כמ"ד [יבמות סה:] שאשה פטורה מפרו ורבו, ועבד הוקש לאשה [חגיגה ד.]. מתרץ המל"מ שעבד לא הוקש לאשה אלא בדינים שאשה פטורה משום מצות

עשה שהזמן גרמא, אבל ממצות פרו ורבו האשה נתמעטה [בגמ' יבמות] משום שאין דרכה לכבוש, ומיעוט זה לא שייך בעבד. המל"מ מביא ראיה לזה מהא דכתב הרמב"ם [הל' ע"ז יב-ב] שאע"פ שאשה פטורה מהשחתת זקן [קידו' לה:], עבד חייב. רע"א [למשנה ברכות פ"ג מ"ג] והטורי אבן [אבני מילואים] ריש חגיגה ד"ה לא] מקשים על הרמב"ם, מנין ילפינן איסור השחתת זקן או מצות פרו ורבו בעבד, הרי אין אנו יודעים מצוות בעבד אלא מאי דילפינן מאשה, וא"כ איסור השחתת זקן שליכא באשה מנין לנו לחייב בעבד.

10. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

כופין את רבו - וא"ת אמאי כופין ליתי עשה דפרו ורבו וידחה לא תעשה דלא יהיה קדש [1] ואומר רבינו יצחק חדא דבעידנא דמיעקר לאו לא מקיים עשה דמשעת העראה קא עקר ללאו ועשה דפרו ורבו לא מקיים עד גמר ביאה [2] ועוד דהיא אסורה לינשא לו דלגבי דידה ליכא עשה ועוד אפי' מפקדא דאפשר לה באחר [3] ועוד כיון דאפשר לקיים שניהם ע"י כפיה לא דחי...

11. ספר דבר יעקב

בא"ד - ואומר רבינו יצחק חדא דבעידנא דמיעקר לאו לא מקיים עשה דמשעת העראה קא עקר ללאו ועשה דפרו ורבו לא מקיים עד גמר ביאה - מבואר בתוס' דמצות פרו ורבו מתקיימת בגמר ביאה. המנ"ח [מצוה א-יד] מקשה דגם בגמר ביאה אינו מקיים מצות פרו ורבו עד שילדו לו בן ובת, וגמר ביאה הוי רק כהכשר מצוה. ולכן מחדש המנ"ח [סו"מ א אות כט] שלמ"ד מצוות צריכות כוונה צריך לכונן לקיים מצות פרו ורבו בזמן הלידה ולא בזמן הגמר ביאה. מיהו אפשר שדוקא מצוה שנעשית ע"י מעשה בעינן כוונה אבל כאן שהלידה נעשית ממילא ללא מעשה לכו"ע א"צ כוונה.

הקובה"ע [סימן סט-כו] והדרכ"ד ובשיעורי ר' שמואל [אות רמח] מתרצים שהמעשה מצוה שמוטל על האדם היא הביאה, דהלידה באה אח"כ ממילא בידי שמים, ולכן נחשבת הביאה למעשה המצוה שיכולה לדחות ל"ת.

ולכאורה קשה מה הקשו תוס' שעשה דפרו ורבו ידחה ל"ת הרי איכא ספק האם יולדו בנים ויקיים מצוה, וא"כ מנ"ל שספק מצוה דוחה ל"ת. ולפי הקובה"ע י"ל דמ"מ הביאה הוי מעשה מצוה, [וכ"כ הבית אהרן בגיטין מא.]. והבאר יצחק [אה"ע סימן א ענף ב] כתב

שבמצות פרו ורבו שהוי מצוה רבה, גם ספק מצוה דוחה ל"ת.

12. ספר דבר יעקב

כה] בא"ד – ואומר רבינו יצחק חדא דבעידנא דמיעקר לאו לא מקיים עשה דמשעת העראה קא עקר ללאו ועשה דפרו ורבו לא מקיים עד גמר ביאה – משמע מתוס' שהכשר מצוה אינו דוחה ל"ת. והטורי אבן [חגיגה ב. ד"ה לישא] והנר"ב [תנינא אה"ע סימן קמא] מקשים כיון שא"א לקיים המצוה בענין אחר או גם ההכשר מצוה דוחה [וכ"כ הקה"י קידו' סו"ס לה]. ומביאים ראיה מהגמ' [זבחים צז:] דיליף רבא מהא דכתיב בפסח ועצם לא תשברו בו, דמיירי בשבירת עצם כדי לאכול המוח, וקרא קמ"ל שאין עשה דוחה ל"ת במקדש, ומוכח שגם הכשר מצוה, דהיינו שבירת עצם הפסח בשביל לאכול המוח דוחה ל"ת.

13. ספר דבר יעקב

כז] בא"ד – ועוד אפי' מפקדא אפשר לה באחר מבואר בתוס' שאין העשה של האחד דוחה ל"ת של אחר. ומקשה התורת גיטין [גיטין מא. מאי שנא מהא דמבואר בגמ' [פסחים נט.]. שכהן מקריב קרבן של מחוסרי כפרה לאחר הקרבת התמיד, והכהן עובר על עשה דהשלמה כדי שבעל הקרבן יוכל להקריב קרבן פסח, דאתי עשה שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה, ואע"פ שהכהן שעובר בעשה אינו מקיים מצוה דקרבן פסח, מ"מ אתי עשה של בעלים ודוחה עשה של כהן. התו"ג מתרץ שדוקא עשה דוחה עשה הוי אף בתרי גברא, אבל עשה דוחה ל"ת בעינן באותו גברא, ומצינו חילוק דומה בתוס' [פס' נט.]. שהקשו, איך עשה של אכילת פסח דוחה לעשה דהשלמה הרי לא הוה בעידנא, דהאיסור עובר לפני שמקיים מ"ע דפסח. ותירצו שדוקא בעשה דוחה ל"ת בעינן בעידנא, אבל עשה דוחה עשה קיל וא"צ שיהיה בעידנא.

✓ הקובה"ע [סימן ה-ח] מתרץ [קריית הת"ג] שעשה של האחד דוחה ל"ת של אחר משום שכל ישראל ערבין זה לזה והאחד חייב לדאוג לקיום המצוה של השני, וה"מ היכא דהשני שעובר בל"ת מצווה במ"ע כגון בקרבן פסח כיון שהכהן חייב בפסח הוא ג"כ חייב לדאוג שאחר יביא קרבן פסח, אבל אשה שפטורה מפר"ו ליכא אצלה ערבות לאחרים לקיום מצות פר"ו, דמילתא דליתא בדנפשיה ליכא תורת ערבות ולכן אין עשה שלו יכול לדחות ל"ת של האשה. וקשה דא"כ מה כתבו תוס' דאפי' מפקדא אפשר לה באחר, הרי אם מפקדא היא בכלל ערבות כלפי האיש ואז המ"ע שלו ידחה הל"ת שלה.

14. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

כופין את רבו ... וא"ת היכי כפינן לשחררו והא אמרי' בפ' השולח [גיטין דף לז. ושם] דכל המשחרר עבדו עובר בעשה וכי תימא מצוה שאני וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חבירך כדאמרי' בריש שבת [דף ז. ושם ד"ה וכי] והא דשחרר ר"א עבדו בהשולח [גיטין שם] שנכנס לבית הכנסת ולא מצא שם י' התם משום דר"א גופיה עשה מצוה בכך שהשלים המנין ... ואומר ר"י דמשום מצוה רבה שרי אע"ג דעובר בעשה כדאמרי' ריש תמיד נשחט [פסחים דף נט. ושם ד"ה אתי] אין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים אלא קטרת ונרות ופסח ומחוסר כפורים דערבי פסחים ומפרש התם משום דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה אלמא קעבר כהן אעשה דהשלמה כדי שיקיים מחוסר כפורים מצות פסח ...

15. ספר דבר יעקב

והריטב"א [מגילה כח] כתב שלעולם בהם תעבודו הוי מדת חסידות. ב. הרמב"ן ות"ץ מתרצים שכל האיסור לשחרר בחנם כעין איסור לא תתנם, ולכן היכא דהאדון משחרר כדי לקבל כסף או משחרר משום מצוה ידידה ליכא איסור.

ומקשים הראשונים בגיטין איך דוחים איסור מה"ת משום מצוה דרבנן. א. הר"ן בשם י"א דאינו עשה גמור, וכ"כ הריטב"א שהוי איסור דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא.

✓ הרי"ף והרא"ש חולקים וסוברים שדוקא אם התובע עני ואינו יכול בעצמו לקנות, אינו יכול לומר גוד או אגוד, אבל אם התובע עשיר שיכול לקנות והנתבע עני, יש דין גוד או אגוד. השער משפט [סימן קעא-ג] מקשה מה הגמ' לעיל תירצה לגבי חצי עבד שאגוד איכא גוד ליכא, הרי העבד שהוא התובע יכול לקנות [עצמו בן חורין], ולפי הרי"ף הכל תלוי רק בתובע.

(ג) שאני התם דגוד איכא אגוד ליכא – הרי"ף מביא י"א שמוכח מכאן שאין אומרים גוד או אגוד אלא היכא דיד שניהם משגת, אבל אם אחד מהם עני בין התובע בין הנתבע, לא אומרים דין גוד או אגוד. וזו שיטת הרי"ח [הובא במרדכי].

17. ספר שערים מצויינים בהלכה

שם ע"ב במתנה לא ניחא לי דכתיב 'ושונא מתנות יחיה'. כתב הרמב"ם (זכיה ומתנה פי"ב הי"ז) בזה"ל, הצדיקים הגמורים ואנשי מעשה לא יקבלו מתנה מאדם, אלא בוטחים בה' ברוך שמו לא בנדיבים, והרי נאמר 'ושונא מתנות יחיה'. ועיי"ש מש"כ המגיד משנה. ועי' בספר חסידים (סי' שטז) הטעם לזה, שמא הנותן הוא צר עין. ובשו"ע (ח"מ סי' רמט ס"ה) כתב, מדת חסידות שלא לקבל מתנה אלא לכטוח בה' שיתן לו די מחסורו שנאמר 'ושונא מתנות יחיה'. והסמ"ע (שם סק"ד) מפרש, דהלהוט אחר מתנות צריך להחניף הבריות, ואינו מוכיחן על מעשיהם הרעים. וכתב במנחת פתים (או"ח סי' תצח) דלפ"ז יהא מותר לקבל מתנות מעכו"ם, דאין אנו מצווים להוכיחם דכתיב (קדושים יט-יז)

18. חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף יג עמוד ב

הא דתניא טול אתה שיעור ואני פחות בחנם דאסיקנא דרשב"ג אומר דאין שומעין לו פסק הרב אלפסי ז"ל כותיה ואמר דמסתבר טעמיה, ור"ח ז"ל כתב איכא מאן דפסק כת"ק במתנה וכן פסק מורי ז"ל דיחיד ורבים הלכה כרבים ולא מכרעי' כיהידאה מסברא דנפשיין, ואדרבה מעיקרא הוו מתמהי בטעמא דרשב"ג אי כדקתני מ"ט עד דאיצטריכין לתרוצי מתניתא ולמימר חסורי מחסרא, ולבסוף נמי פרוקי הוא דמפרקינן, אכרועי כותיה לא מכרעינן, ועוד דאפשר דלא מתנה היא דלתועלת עצמו מתכוין דניחא ליה בפחות משיאה הכל בשיתוף:

19. עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף יג עמוד ב

הא דתניא טול אתה שיעור ואני הפחות כו'. אסיקנא טעמא דרשב"ג משום דא"ל אי בדמי לית לי דמי למיתב אי במתנה לא ניחא לי דכתיב ושונא מתנות יחיה. ופסק הגאון הר"ר יצחק ז"ל כרשב"ג דמסתבר טעמיה. ורבנו חננאל 476 כתב דאיכא מאן דאמר הלכה כותנא קמא במתנה 477. והכי מיסתבר טפי, דכיון דקיי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים 478, לית לן לאכרועי' טעמיה דיחידאה מסברא דנפשיה. ואדרבא שיטת התלמוד כת"ק, דהוה מתמהינן בטעמא דרשב"ג עד שהיינו זקוקים להגיה את הברייתא, ולבסוף נמי פירוקי הוא דמפרקינן, אכרועי לא מכרעי כוותיה. ואפשר דלא מיקרי מתנה, כיון דלתועלת עצמו מתכוון, דניחא ליה ליטול הפחות משיאה הכל משותף. ומ"מ היכא דקאמר טול אתה שיעור בדמים ואני בפחות, או אתה פחות ואני שיעור, גם לזה אין שומעין. ולא דמיא לגוד או איגוד, דהתם ב' הטענות נכונות הם, אבל מה שטוען זה טול אתה פחות אין זה טענה ראויה, משום דפחות לא מיהו חזי 479. ונ"ל דהיכא דאמר טול אתה שיעור בדמים ואני פחות, או אטול את הכל בדמים, אע"ג דלא שביק ליה לחבריה למיגד את הכל, שומעין לו, דכיון דאילו א"ל טול אתה את הכל בדמים, או אטול שומעין לו, השתא נמי, דקאמר טול אתה שיעור שומעין לו, משום דא"ל אם יש את נפשך לקנות מחלקי קנה עד השיעור ודייך, כי מה לך לקנות את כל חלקי, ואם אין דעתך לקנות הריני קונה, או את הכל, או עד השיעור אם חפצך לעכב את הפחות 480.

20. דף על הדף בבא בתרא דף יג עמוד ב

וביאר עוד שם די"ל דפליגי במהות הטעם שיש להקפיד שלא ליקח מתנות, דמרש"י עה"פ "ושונא מתנות יחיה" (משלי ט"ו, כ"ז), נראה שהוא גדר הרחקה מאיסור גזל, שמי ששונא מתנות ודאי דשונא גזל, ואילו מהרלב"ג והמצודת דוד ורבינו בחיי (כד הקמח ערך חמדה), נראה שהוא גדר במדת הביטחון, שמי שיש לו ביטחון גמור בקב"ה אל לו לסמוך על מתנות בשר ודם אלא בוטח בקב"ה "שיחיה" גם בלא מתנות. ועפ"ז ביאר שם דרבנן ס"ל כטעם רש"י הנ"ל שהוא סייג לגזל, ועל כן

היכא שלמבקש יש תועלת מזה אין למקבל לחשוש מזה, דהוי כמו מכר שנותן לו תמורה עבור החפץ. אמנם רשב"ג סבר שהוא סייג לביטחון, ומאחר שסוף סוף מקבל מבשר ודם יותר מכפי חלקו איכא בזה סתירה למדת הביטחון, וכן נקט ר' אלעזר שם בחולין.

21. ספר נתיבות עולם א - נתיב התורה - פרק ז

ורב חסדא אומר איזה שונא מתנות יחיה כי מי ששונא את המתנות ראוי שיהי' בשביל זה חי, כי המקבל דבר מזולתו אין ראוי לו החיים כי החי עומד בעצמו, ולפיכך אמרו כי העני נחשב כמת וזה מפני שאין לו החיים בעצמו כאשר הוא צריך לזולתו ואין לו בעצמו החיים, אבל מי שהוא שונא מתנות שהוא רוצה שיהיה עומד בעצמו מבלי שיקבל מאחר ודבר זה הוא החיים

22. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד ב

ואי ס"ד לית דינא דגוד או אגוד אפי' בשתי כריכות כו' - השתא ס"ד דחולקין כיון שאחד רוצה לחלוק וב' כריכות דומיא דכרך אחד שאין כתוב באחד מה שכתוב באחר כגון יהושע ושמואל ואמאי חולקין בע"כ והא אינם שוין אלא ודאי אית דינא דגוד או אגוד וא"ת אפילו אית דינא דגוד או אגוד אמאי חולקין כיון שכתוב בזה מה שאין בזה ותרוייהו צריכי להאי ולהאי וי"ל דהוי מצי למימר וליטעמיך ולא גרס הכא מה שכתוב במיעוט ספרים ואי ס"ד לית ליה דינא דגוד או אגוד כי היכי דתרוייהו צריכי להאי תרוייהו צריכי להאי דהא כל שכן דאי לא צריכי תרוייהו להאי ולהאי פריך טפי שפיר אי לית ליה דינא דגוד או אגוד אמאי חולקין.

23. תוספות מסכת בבא בתרא דף יג עמוד ב

מדביק אדם תורה נביאים וכתובים כאחד - אע"פ שא"א שלא יתן נביאים וכתובים על גבי תורה ובמגילה בפ"ב (דף כז.) משמע דאסור להניח ה"מ בשתי כריכות אבל כשהן מדובקין יחד אינו גנאי.

24. תורת חיים מסכת בבא בתרא דף יג עמוד א

תורה בפני עצמה נביאים בפני עצמן כו'. הטעם נראה כדי שלא יגלול תורה ונביאים בחנם כשירצה לקרות בכתובים לפירוש ר"י או איפכא שלא יגלול כתובים ונביאים בחנם כשירצה לקרות בתורה לרשב"א, ורבי מאיר לא חייש להכי ורבנן סברי דמהאי טעמא צריך להיות אפילו כל נביא בפני עצמו שלא יגלול כל הנביאים כשירצה לקרות בנביא אחרון ולפי טעם זה ספרים שלנו שעשויין קונטרסים מותר לכוון תורה ונביאים וכתובים כאחד אפילו לרבנן, דלא שייך האי טעמא והשתא ניחא מה שהקשה במרדכי תימה על מה שמכו להדביק הכל יחד והא קיימא לן ר' מאיר ור' יהודה הלכה כר' יהודה ותו הא קיימא לן הלכה כרבים אם כן כחכמים היו לנו לפסוק.

25. ספר דבר יעקב

נביאים וכתובים מדובקים כאחד והכשרנום - כתב האו"ש [ס"ת ז-טז] מדלא קאמר והתרנום [וא"צ גניזה] אלא קאמר והכשרנום משמע שכשר לקריאת התורה קאמר, ומכאן ראייה לרשב"א [הנ"ל אות י'] שיש בו קדושת ס"ת וכשר לקריאת התורה. מיהו המאירי כתב והכשרנום אבל לא כקדושת ס"ת.

26. שיעורי ר' דוד בבא בתרא דף יג עמוד א

ואמנם כבר דנו בזה אי גוד או אגוד הוי נמי דין חלוקה, דכשאי אפשר לחלוק לשנים, חולקין ע"י גוד או אגוד. או דלמא לא הוי דין חלוקה, רק תקנת חכמים בעלמא, דכיון שאי אפשר לעשות חלוקה, תיקנו שצריך למכור חלקו או לקנות חלק חבירו ...

שלב) אי גוא"א הוי דין חלוקה, או תק"ח והנה בעצם המחלוקת אי יכול לומר גוד או אגוד ביותר משווין, או דוקא בשווין, לכאורה היה נראה דבזה גופא פליגי [אי הוי דין חלוקה, או תקנ"ח].

דהשיטות דסברי דדוקא בשווין יכול לומר גוא"א, ס"ל דהוי רק תקנ"ח ולכן סברי דדוקא בשווין תקנו חכמים, כיון דישיש לו ברירה נמי לקנות, אבל היכא דמעלה בדמים יקרים יותר משווין, שאין לו ברירה לקנות, רק למכור, לא תקנו חכמים. אבל השיטות דסברי דיכול לומר גוא"א אפי' ביותר משווין, ס"ל דהוי דין חלוקה, ולכן שפיר יכול להעלותו דעכ"פ בזה נמי הוי החלוקה מה דזה נוטל החפץ וזה הדמים...